

Muistisairaahan ihmisen edunvalvonta yhteistyönä -projekti 2013–2016 Rovaniemen projektiryhmän 5. kokous

Aika tiistai 26.5.2015 klo 13.00–15.25

Paikka Sairaalakadun terveysasema, neuvotteluhuone 1. krs. (Sairaalakatu 1)

Läsnä Kimmo Määttä, geriatri, muistipoliklinikka, projektiryhmän puheenjohtaja
Marjo Kaihua, lähihoitaja, päiväpalvelu, kotihoito
Irma Kallatsa, muistikoordinaattori, muistipoliklinikka
Riikka Koch, lakiasianpäällikkö, Pohjolan Osuuspankki
Janne Lehisto, ylitarkastaja, Lapin maistraatti
Arja Mustamo, ylilääkäri, terveyskeskussairaala
Jaana Paananen, sosiaalityöntekijä, LKS, neurologian poliklinikka
Leila Rantakokko, terveydenhoitaja, lähiesimies, kotihoito
Eeva Rossi, yliopisto-opettaja, Lapin yliopisto, sosiaalityö
Leena Rusanen, SAS-hoitaja, kotihoito
Pauli Rytisalo, asiakasedustaja
Tuula Storhammar, kuntoutusohjaaja, LKS, neurologian poliklinikka
Annika Väihkönen, muistiasiantuntija, Lapin muistiyhdistys ry
Anitta Ylitörmänen, terveydenhoitaja, Ounas-Saaren tiimi, kotihoito
Henna Nikumaa, projektijohtaja, Suomen muistiasiantuntijat ry
Elena Koponen, projektikoordinaattori, Suomen muistiasiantuntijat ry, projektiryhmän sihteeri

Poissa Jukka Hakola, verkostokoordinaattori, Rovaniemen kaupunki
Niina Jakovlev, kotiutushoitaja, kotihoito / palveluohjaus
Sirpa Rapo, sosiaalityöntekijä, sosiaalipalvelukeskus, vammaispalvelut
Airi Räisänen, muistihoitaja, muistipoliklinikka
Tiina Torvinen, yleinen edunvalvoja, oikeusaputoimisto, yleinen edunvalvonta
Anneli Ylitalo, palveluesimies, kotihoito

1 Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Projektiryhmän puheenjohtaja Kimmo Määttä avasi kokouksen ja läsnäolijat esittäytyivät. Asialista hyväksyttiin.

2 Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistion läpikäymiselle ei nähty tarvetta.

3 Projektin ajankohtaiset kuulumiset

Henna Nikumaa kertoi aluksi projektin etenemisestä Sipoossa sekä muista ajankohtaisista asioista, kuten projektin väliarvioinnista, muistikoordinaattoriverkoston koordinoinnista ja tapaamisesta 21.5. sekä yhteistyöstä maistraattityöryhmän kanssa holhoustoimea varten laadittavien lääkärinlausuntopohjien kehittämiseksi. Lääkärinlausuntopohjat on nyt saatu lomakemuotoon, ja ne ovat valmiina pilotoitavaksi mm. Rovaniemellä ja Sipoossa. Lisäksi Duodecimin Terveysportin Lääkärin käsikirjan päätoimittajan kanssa on sovittu valmiiden lomakkeiden saamisesta

Terveysporttiin pilotointivaiheen jälkeen. Kimmo Määttä ja Arja Mustamo mainitsivat, että lopulliset lomakkeet olisi erittäin tärkeää saada myös osaksi potilastietojärjestelmiä.

Lisäksi Nikumaa kertoi oikeudellisen ennakkoinnin oppaan työstämisen etenemisestä yhteistyössä useiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Opasta on tehty viime syksystä alkaen ja nyt ollaan siinä vaiheessa, että luonnos oppaasta on ollut toukokuun aikana laajoilla kommenttikierroksilla mukaan lukien Rovaniemen projektiryhmä. Saatujen kommenttien pohjalta tekstiä työstetään eteenpäin yhdessä asiantuntijakirjoittajien kanssa, ja opas on menossa ensimmäiseen taittoon kesäkuun alkupuolella. Syksyllä opasta pilotoidaan Rovaniemellä ja Sipoossa sekä muiden oppaan työstämisessä mukana olevien tahojen toiminnassa. Sovittiin, että Rovaniemellä pilotoinnin osalta tehdään yhteistyötä ohjaus ja neuvonta -työryhmän kanssa. Ohjaus ja neuvonta -työryhmässä edustettuna olevat tahot saavat pilottipainosta sekä kyselylomakkeen palautuskuoren kera annettavaksi asiakkailleen. Pilotoinnin käytännön toteutuksesta sovitaan vielä tarkemmin kyseisen työryhmän kanssa.

Kokonaisuudessaan opas on valmis alkuvuodesta 2016 sekä suomen- että ruotsinkielisenä. Oppaan lisäksi tullaan tekemään tiivistelmiä oppaan sisällöistä sekä ns. tiiseri, jonka tarkoituksena on houkuttaa oppaan äärelle ja toimia kevyenä jaettavana materiaalina. Eläkeliiton kanssa tehdään yhteistyötä oppaan levittämisessä.

4 Projektin eteneminen Rovaniemellä

- koulutuksen suunnittelun tilanne (usean työryhmän yhteinen toimenpide)

Edellisessä projektiryhmän kokouksessa sovittiin sote-ammattilaisille järjestettävän koulutuksen kohderyhmiksi kotihoidon ja palveluohjauksen henkilöstö sekä terveysasemien tiimien vastaavat. Näille tahoille nimettiin yhteyshenkilöt, joiden kanssa projektityöntekijät ovat jatkaneet koulutuksen toteutuksen ja sisällön suunnittelua.

Kotihoidon henkilökunnalle järjestetään Oikeudellisesta ennakkoinnista edunvalvontaan – kaksiosainen koulutus. Koulutus koostuu kahdesta koulutusiltapäivästä: osa 1 oikeudellinen ennakkointi ja osa 2 edunvalvonta, ja nämä molemmat toteutetaan samansisältöisinä kaksi kertaa, jotta mahdollisimman moni työntekijöistä pääsisi osallistumaan. Koulutuksen ohjelma on viimeistelyvaiheessa, ja se pyritään laittamaan jakoon esimiesten kautta ennen kesälomia.

Palveluohjauksen henkilöstön ja terveysasemien tiimivastaavien koulutuksen suunnittelu on vielä alkuvaiheessa. Alustavana suunnitelmana on järjestää yksi koulutusiltapäivä, jossa keskityttäisiin etupäässä oikeudellisen ennakkoinnin asioihin ja lyhemmin käsiteltäisiin edunvalvontaa.

Lisäksi terveysasemien lääkäreille on tulossa koulutus lausuntopohjista 10.9.2015 ja kouluttajana on ylitarkastaja Janne Lehisto Lapin maistraatista. Tällöin myös käynnistetään lääkärinlausuntopohjien pilotointi.

- kehittämiskohteiden työryhmien puheenvuorot: työryhmien toimenpiteiden tilanne

Varautumisen keinot -työryhmän vastuuhenkilö Janne Lehisto kertoi, että työryhmä on mukana Seniorimessuilla 5.-6.9.2015 Lapin urheiluosastolla esittelemässä varautumisen keinoja sekä messuosastolla että tietoisuutena ohjelmalavalla. Toinen iso tulossa oleva toimenpide on yhteistyötapaaminen Rovaniemellä toimivien pankkien edustajien kanssa 27.8. edunvalvontavaltuutus -teemalla. Lisäksi suunnitteilla on varautumisen keinojen saaminen osaksi 80-vuotiaiden hyvinvointihaastatteluja sekä terveystarkastuksia työterveyshuollossa esim. eläkkeelle jäämisen yhteydessä. Myös kaupungin nettisivuille on tavoitteena saada tietoa

hoitotahdosta ja edunvalvontavaltuutuksesta. Vanhusneuvostosta on kysytty edustajaa työryhmää vahvistamaan.

Ohjaus ja neuvonta -työryhmän vastuuhenkilö Annika Väihkönen kertoi työryhmän työskennelleen aktiivisesti ja työstäneen toimintamallia sote-ammattilaisille ennakoivien keinoihin ja edunvalvontaan liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta. Toimintamallin luonnos on ollut kommentoitavana eri tahoilla, ja työryhmä jatkaa kesäkuun kokouksessa mallin työstämistä saadun palautteen perusteella sekä suunnittelee pilotoinnin toteutusta. Väihkönen nosti myös esille kokemusasiantuntijan tärkeän roolin ja panoksen työryhmässä. Projektiryhmä antoi työryhmälle hyvää palautetta toimintamalliluonnoksen luettavuudesta, tiivyydestä ja käytännölläheisyydestä.

Yhteistyökäytännöt -työryhmän jäsen Arja Mustamo kertoi työryhmän 7.5.2015 järjestämästä Oikeus omanlaiseen elämään -tapahtumasta ja sen saamista palautteista. Tapahtuma oli yleisömenestys ja keräsi lähes 150 osallistujaa: muistisairaita ihmisiä, omaisia, ikääntyneitä, vapaaehtoistyöntekijöitä ja ammattilaisia. Palaute oli kaiken kaikkiaan myönteistä. Projektiryhmän jäsenet toivat esille, että tapahtuma on selkeästi saanut ihmisiä liikkeelle hoitotahto- ja edunvalvontavaltuutusasioissa, ja tämä on näkynyt mm. Muistiyhdistyksessä ja terveysasemalla. Mustamo kertoi työryhmän järjestävän vastaavanlaisen tapahtuman (Muistifestarit) seuraavaan kerran 10.5.2016 klo 12–16. Tavoitteena on saada ”Muistifestareista” vuotuinen perinne. Sovittiin, että Annika Väihkönen kysyy muistisairautta sairastavaa henkilöä ja/tai omaista mukaan työryhmään vuoden 2016 tapahtumaa suunnittelemaan.

Tietous (yleisen) edunvalvonnan tehtävistä -työryhmän työskentelystä ja toimenpiteiden toteutuksesta kertoi Leila Rantakokko. Kevään aikana työryhmässä on jalkauduttu mm. psyko-sos-sas -ryhmän ja ympärivuorokautisen hoivan esimiesten palaveriin tavoitteena lisätä yhteistyötä ja tietoutta edunvalvojan tehtävistä, ja jalkautumista on tarkoitus edelleen jatkaa. Toisena isona toimenpiteenä on ollut uusi käytäntö päämiesten käyttövarojen toimittamisesta keskitetysti touko- ja marraskuussa, ja tästä saadaan nyt toukokuun aikana ensimmäiset kokemukset.

- toimenpiteiden kokonaisuuden tarkastelua ja työryhmille eväitä jatkotyöskentelyyn

Projektiryhmä totesi, että työryhmien toimenpiteet eivät jää irralliseksi, vaan on alkanut löytyä yhteyksiä ja hyvä kokonaisuus. Työryhmillä vaikuttaisi olevan hyvä ymmärrys siitä, mitä tavoitellaan ja miten edetään. Lisäksi keskusteltiin varautumisesta siihen, että saavutetut tulokset jäisivät elämään myös projektin päättymisen jälkeen. Tässä koulutuksen säännöllisyys ja jatkuvuus nähtiin yhdeksi tärkeäksi asiaksi. Lisäksi keskusteltiin Ikäosaamiskeskuksen roolista.

5 Projektin väliarvioinnin tulokset

Henna Nikumaa kertoi projektin väliarvioinnin koostuneen useasta eri palasesta: projektityöntekijöiden puolivuositteiset reflektointikeskustelut arviointisuunnitelman mukaisesti, tulevaisuusmuistelu Sipoon ja Rovaniemen projektiryhmissä, arviointikysely ohjausryhmälle, palautekyselyt koulutuksista ja tapahtumista, dokumentointi sekä suullisen palautteen keruu.

Tarkemmin Nikumaa esitteli edellisessä Rovaniemen projektiryhmän kokouksessa toteutetun tulevaisuusmuistelun yhteenvetoa (ks. liitteenä olevat kokousdiat), ja siitä yhteisesti keskusteltiin. Projektiryhmä totesi tulevaisuuden muistelusta välittyvän positiivisuus ja hyvä kehittämistyön henki, ja tämä on tärkeää säilyttää. Haasteena nousee esille toiminnan ja tulosten leviäminen myös työryhmien ulkopuolelle sekä juurtuminen arjen työhön. Todettiin, että juurruttamiseen on panostettava, mutta toisaalta siitä ei saa tehdä liian isoa peikkaa, joka ehkä lannistaisi kehittämistyön innon. Tärkeää on myös tunnistaa jo nyt saavutetut pienet ja suuret tulokset.

6 Rovaniemen ja Sipoon edustajien vierailut toistensa luona 2015

Keskusteltiin lyhyesti Sipoon edustajien vierailusta 12.5.2015 Rovaniemellä. Projektiryhmän mielestä iltapäivän Puimala-työpaja oli osin yllättävä ja vieras, eikä se tällä kertaa parhaalla mahdollisella tavalla mahdollistanut vertaisoppimista. Todettiin, että kunnissa kehitetyt käytännöt ja uudet hyvät ideat olisivat ehkä tulleet paremmin esille vapaammassa yhteisessä keskustelussa ja ideoinnissa.

Sipoolaiset ovat puolestaan kutsuneet Rovaniemen edustajat vastavierailulle 3.12.2015. Sovittiin, että Sipooseen Rovaniemen edustajina lähtevät Leena Rusanen, Marjo Kaihua, Anitta Ylitörmänen ja Airi Räisänen tai Irma Kallatsa.

7 Muut asiat

Ei muita asioita.

8 Seuraavien kokouksien 2015 ajankohdat

Seuraava projektiryhmän kokous on **tiistaina 3.11.2015 klo 13–16**. Kokouspaikkana on Sairaalakadun terveyskeskuksen 1. kerroksen neuvotteluhuone.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.25.